

М.Л. Сятиня, Е.О. Коваленко

АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕДИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ І ФОРМУЛЯРНИХ ПЕРЕЛІКІВ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ЛІКАРСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВАГІТНИХ

Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця, м. Київ

Ключові слова: державний формуляр, перелік основних лікарських засобів.

Ключевые слова: государственный формуляр, перечень основных лекарственных средств.

Key words: state formulary list, list of essential drugs.

Виконано порівняльний аналіз Зразкового переліку основних лікарських засобів ВООЗ, Французького переліку лікарських засобів, вартість яких відшкодовується за бюджетні кошти, і Державного формуляру лікарських засобів щодо препаратів, які призначають при ускладненнях вагітності.

Проведен сравнительный анализ Примерного перечня основных лекарственных средств ВОЗ, Французского перечня лекарственных средств, стоимость которых возмещается за бюджетные средства, и Государственного формуляра лекарственных средств в отношении препаратов, назначаемых при осложнениях беременности.

Comparative analysis of WHO Model List of Essential Medicines, "Liste des spécialités pharmaceutiques remboursables aux assurés sociaux" and Ukrainian National Formulary concerning the medicines prescribed in cases of pregnancy complications was conducted.

Ускладнення вагітності та пологів є важливою медико-соціальною проблемою, що впливає на ефективність та безпеку збереження здоров'я майбутнього покоління. За даними Центру медичної статистики, в структурі екстрагенітальної патології вагітності переважають кровотечі різного генезу, набряки, протеїнурія та гіпертензивні розлади, хвороби сечостатевої системи та системи кровообігу. Щорічно зростає частота передчасних пологів. Так, за період 2007–2011 за даними жіночих стаціонарів в Україні цей показник збільшився на 0,18% (2,94% в 2007 та 3,12% в 2011) [1].

Зростання частоти виникнення ускладнень вагітності та пологів в умовах недостатнього фінансування вітчизняної системи охорони здоров'я та низької купівельної спроможності населення надає особливого значення дослідженням, пов'язаним з ефективністю, безпекою та економічною обґрунтованістю фармакотерапії акушерських та екстрагенітальних патологій.

Бюджетні витрати на лікарські засоби у всіх країнах мають обмеження, тому необхідно проводити вибір таких ліків, застосування яких фінансуватиметься урядом. Державна галузева програма стандартизації медичної допомоги на період до 2020 року та Концепція розвитку фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я України на 2011–2020 роки спрямовані на забезпечення найбільш раціональних, високоефективних та економічно доцільних методів фармакотерапії, заснованих на принципах доказової медицини [2,3].

Одним з етапів цього процесу є впровадження формулярної системи в Україні. Так, Наказом МОЗ України від 28.03.2012 № 209 «Про затвердження четвертого випуску Державного формуляру лікарських засобів та забезпечення його доступності» затверджено четвертий випуск Державного Формуляру (ДФ) [4]. Останній побудований за міжнародними непатентованими назвами з урахуванням

доз активної речовини, лікарської форми та пакування відповідно до рекомендацій ВООЗ. Кожні два роки ВООЗ переглядає та затверджує Зразковий перелік основних лікарських засобів (WHO Model List of Essential Medicines), останній 17 випуск затверджено у березні 2011 року [5]. Цей перелік є керівництвом для розробки національних переліків і має на меті підвищити якість догляду за хворими з ефективнішим використанням ресурсів охорони здоров'я.

Особливу увагу звернено на систему забезпечення лікарськими засобами населення Франції. Так, існує два переліки лікарських засобів, вартість яких відшкодовується за бюджетні кошти (далі Перелік): перший включає лікарські засоби, що реалізуються через мережі аптек (Liste des spécialités pharmaceutiques remboursables aux assurés sociaux), другий включає лікарські засоби, що закуповуються лікарнями (Liste des Spécialités agréées aux collectivités publiques). Для включення до Переліку лікарський засіб має пройти експертизу в Науковому Комітеті (Commission de la Transparence) та Економічному Комітеті з продуктів охорони здоров'я (Comité Economique des produits de santé). Науковий Комітет розглядає дані про клінічну ефективність, безпеку, клінічну значимість, співвідношення ефективності, безпеки та витрат для даного препарату порівняно з іншими, вже включеними у Перелік для аналогічних показів. У результаті лікарському засобу призначається рівень SMR (якість медичного обслуговування) та ASMR (покращення якості медичного обслуговування). Залежно від рівнів SMR та ASMR лікарський засіб може бути включений або ні до Переліку, також фіксується його вартість і частина, що відшкодовується державою (табл. 1) [6].

МЕТА РОБОТИ

Провести аналіз медичних стандартів лікування, прийнятих в Україні, та опрацювати алгоритм порівняльного аналізу Зразкового переліку основних лікарських засобів

Аналіз лікарських засобів з метою включення до Переліку лікарських засобів, вартість яких відшкодовується за бюджетні кошти у Франції

Рівень SMR	SMR (якість медичного обслуговування)	Частка відшкодування	Фіксація ціни	Рівень ASMR	ASMR (покращення якості медичного обслуговування)
I	Дуже важлива	100%		I	Дуже важливе
II	Значна	65%		II	Значне
III	Середня	35%		III	Середнє
IV	Слабка	15%		IV	Не значне
V	Не достатня	Відмова до включення до Переліку		V	Відсутнє
VI	Не визначена	Відмова до включення до Переліку	VI	Відмова до включення до Переліку	

ВООЗ, Французького переліку лікарських засобів, вартість яких відшкодовується за бюджетні кошти, і Державного формуляру лікарських засобів щодо препаратів, призначених при ускладненнях вагітності.

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Бази експериментального дослідження були пологове відділення Луганської обласної клінічної лікарні, Київський міський центр репродуктивної та перинатальної медицини (КМЦРПМ) та Київський міський пологовий будинок №7 (КМПБ №7). Проаналізовано 1887 листків лікарських призначень. Вивчено структуру ускладнень під час вагітності та пологів і відповідну фармакотерапію. Схеми лікування порівняли з зазначеними в Клінічних протоколах з акушерської та гінекологічної допомоги, затверджених Наказом МОЗ України від 31 грудня 2004 року №676 [7]. Здійснено аналіз лікарських засобів, що призначали найчастіше, за АТС класифікаційною системою [8].

Наступний етап дослідження – аналіз Зразкового переліку основних лікарських засобів ВООЗ (17 випуск, 2011р.), Французького переліку лікарських засобів, вартість яких відшкодовується за бюджетні кошти (2012 р.), і Державного формуляру лікарських засобів (4 випуск, 2012 р.) щодо зазначених препаратів, що представляють практичний арсенал лікарів акушерів-гінекологів в Україні [5,6,9]. Для математичної обробки даних використовували електронні таблиці Microsoft Excel.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

За результатами аналізу історій хвороб виявлено, що найчастіше визначали такі діагнози: «D50 Залізодефіцитна анемія» і «O60 Передчасні пологи», що склали в середньому 16–18%, «O20 Кровотечі в ранні строки вагітності» – 12–26%. За результатами аналізу фармакотерапії в досліджуваних стаціонарах встановлено, що хворим призначали лікарські препарати, що належать до 39 терапевтичних груп. Найчастіше хворим призначали «B05 Кровозамінники і перфузійні розчини», «A05 Препарати для лікування захворювань печінки та жовчовивідних шляхів», «N05 Психолептики», «A11 Вітаміни», «A03 Засоби для лікування функціональних розладів ШКТ», «G02 Інші засоби, що застосовуються в гінекології» [10].

Контент-аналіз аркушів призначень дав можливість

встановити близько 70 міжнародних непатентованих назв лікарських засобів (ЛЗ), які призначали в досліджуваних стаціонарах.

Результати порівняльного аналізу ЛЗ у зазначених переліках залежно від кількості торгових назв, представлених лікарських форм частки вартості препарату, що відшкодовується за бюджетні кошти, подано в *таблицях 2 і 3*.

Так, за отриманими даними можна констатувати, що з досліджуваних ЛЗ до Державного формуляру внесено 56 ЛЗ за МНН, що відповідає 597 торговельним назвам. З них 7 іноземного виробництва, вітчизняного виробництва – 12, торгові назви представлені як іноземними, так і вітчизняними виробниками – 37. Визначено, що до Переліку лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок закупівлі лікарських засобів закладами та установами охорони здоров'я, що фінансуються з бюджету» від 05.09.1996 р. № 1071, внесено 46 з цих ЛЗ (*табл. 2, 3*).

До Французького переліку внесені 34 з досліджуваних препаратів. Повна вартість відшкодовується за бюджетні кошти для 8 з цих ЛЗ, для 20 – 65% від вартості, для 4 – 30% та для 2 – 15%.

Слід підкреслити, що деякі з аналізованих ЛЗ взагалі не зареєстровані та не дозволені до продажу на французькому фармацевтичному ринку. Такі препарати, як метамізол натрію та дифенгідрамін знято з реєстрації на французькому ринку і, відповідно, виключено з переліку фінансованих ЛЗ. Вони також відсутні у зразковому переліку ОЛЗ ВООЗ, тоді як внесені до Державного формуляру та Переліку... №1071. Слід зазначити, що полівітамінні препарати, гомеопатичні ЛЗ, рослинні екстракти для лікування урологічних захворювань, снотворні та седативні засоби рослинного походження не включені ні до французького, ні до ОЛЗ ВООЗ переліків.

До зразкового переліку ОЛЗ ВООЗ внесено 20 з досліджуваних ЛЗ. Лікарські форми та дозування в більшості випадків відповідають внесеним до Державного формуляру. Результати порівняльного аналізу показали, що більшість ЛЗ з практичного арсеналу лікарів акушерів-

**Аналіз лікарських засобів, часто використовуваних при ускладненнях вагітності,
за Зразковим переліком основних лікарських засобів ВООЗ (17 випуск, 2011),
Переліком лікарських засобів, вартість яких відшкодовується за бюджетні кошти у Франції (2012),
та Державним формуляром (4 випуск, 2012)**

№	Лікарський засіб (МНН)	Державний Формуляр			Зразковий перелік ОЛЗ ВООЗ, лікарські форми	Французький Перелік, %**
		Кількість виробників, (з них вітчизняних)	Лікарські форми	Наявність ЛЗ у Переліку*		
A03 Засоби для лікування функціональних розладів ШКТ						
1	Papaverine (Папаверин)	5 (4)	Р-н д/ін'єкцій 20мг/мл	-	-	+ 100%
2	Drotaverine (Дротаверин)	12 (8)	Табл. 40мг, 80мг Р-н д/ін'єкцій 20мг/мл	+	-	Н/Р***
3	Atropine (Атропін)	3 (3)	Р-н д/ін'єкцій 1мг/мл	+	Р-н д/ін'єкцій 1мг/мл	- 0%
4	Metamizole sodium + Pitophenone + Fenpiverinium (Метамізол натрій + пітофенон + фенпівериній)	12 (5)	Табл. 500мг/5мг/ 0,1мг Р-н д/ін'єкцій 0,5г/0,002г/0,00002г	+ лише табл.	-	Н/Р
A05 Препарати для лікування захворювань печінки та жовчовивідних шляхів						
5	Synara scolymus (Екстракт артишоку)	10 (3)	Капс. 100мг, 300мг, 400мг Табл. 55мг, 200мг, 300мг Р-н д/перорального заст. 20г	+	-	- 0%
6	Arginine glutamate (Аргінін глутамат)	1 (1)	Р-н д/ін'єкцій 4%, 20% Табл. 0,25г, 0,75г, 1г Порошок д/орального р-ну 1г/3г	+ лише табл., порох	-	+ 65%
7	Phospholipide (Фосфоліпіди)	4 (1)	Р-н д/ін'єкцій 250 мг/5мл, 50 мг/1мл Капс. 300 мг	+	-	Н/Р
A07 Протидіарейні засоби, засоби для лікування інфекційно-запальних захворювань кишечника						
8	Methylsiliconic acid hydrogel (Гідрогель метилкремнієвої кислоти)	1 (1)	Паста д/перорального застосування 70г/100г	+	-	Н/Р
9	Bifidobacterium longum + Enterococcus faecium	1 (0)	Капс. біфідобактерій - 10000000, ентерококів - 10000000	+	-	- 0%
A16 Різні засоби, що впливають на травну систему й метаболічні процеси						
10	Actovegin (Актоверін)	2 (1)	Р-н д/ін'єкцій 40мг/мл; 200мг/5мл; 400 мг/10 мл Р-н д/інфузій 10%, 20% Табл. 200мг	-	-	Н/Р
A09 Препарати, що покращують травлення (включаючи ферментні препарати)						
11	Pancreatin (Панкреатин)	12 (5)	Капс. 140 мг, 150 мг, 280 мг, 300 мг, 400 мг Табл. 140 мг, 192 мг, 225 мг, 250 мг, 250 мг, 384 мг	+	+	+ 65%
V01 Антикоагулянти						
12	Dipyridamole (Дипіридамола)	6 (4)	Р-н д/ін'єк 5мг/мл Табл. 25 мг, 75 мг	+	-	- 0%
V03 Стимулятори гемопоєзу						
13	Ferrous sulfate + Folic acid + Ascorbic acid (Заліза сульфат + фолієва кислота + аскорбінова кислота)	1 (0)	Табл. 80мг/0,35мг	+	-	+ 65%
14	Ferrous gluconate + mangan gluconate + cuprous gluconate (Заліза глюконат + марганцю глюконат + міді глюконат)	1 (0)	Р-н д/перорального заст. 50мг/1,33мг/ 0,7мг	+	-	- 0%
V05 Кровозамінники і перфузні розчини						
15	Hydroxyethylstarch (Гідроксиетилкрохмаль)	7 (3)	Р-н д/інфузій 6%, 10%	+	-	+ 100%

16	Glucose (Глюкоза)	13 (10)	Р-н д/інфузій 5%, 10 % Табл. 1г	+	Р-н д/ інфузій 5%, 10 %, 50%	+ 65%
17	Sodium chloride + Potassium chloride + Calcium chloride (Натрію хлорид + калію хлорид + кальцію хлорид)	2 (2)	Р-н д/інфузій 0,86г/ 0,03г/0,048г	+	-	+ 100%
18	Sodium chloride (Натрію хлорид)	16 (13)	Р-н д/інфузій 0,9% Р-н д/ін'єкцій 0,9%	+	Р-н д/ інфузій 0,9% Р-н д/ ін'єкцій 0,9%	+ 100%
19	Magnesium sulfate (Магнію сульфат)	3 (3)	Р-н д/ін'єкцій 250мг/мл, 200мг/ мл	-	Р-н д/ ін'єкцій 500мг/мл	+ 100%
20	Sodium chloride + Potassium chloride + Calcium chloride (Сорбітол + натрію лактат + натрію хлорид + кальцію хлорид)	1 (1)	Р-н д/інфузій 6г/1,9г/ 0,6г/0,01г/0,03г/0,02г	+	Р-н д/ інфузій	Н/Р
C01 Препарати для лікування захворювань серця						
21	Inosine (Інозин)	7 (6)	Табл. 200 мг Р-н д/ін'єкцій 20 мг/мл	+	-	+ 15%
C03 Діуретики						
22	Furosemide (Фуросемід)	8 (5)	Табл. 40мг Р-н д/ін'єкцій 10 мг/мл	+	Р-н д/ ін'єкцій 10мг/мл Р-н д/перо- рального заст. 4мг/мл Табл. 10мг, 20мг, 40мг	+ 65%
C04 Периферичні вазодилататори						
23	Bendazol (Бендазол)	2 (2)	Табл. 20мг Р-н д/ін'єкцій 10мг/мл	+	-	Н/Р
C07 Бета-адреноблокатори						
24	Atenolol+Chlortalidone (Атенолол + Хлорталідон)	-	-	-	-	+ 65%
C08 Блокатори кальцієвих каналів						
25	Verapamil (Верапаміл)	7 (3)	Табл. 40мг, 80мг, 240мг Капс. 180 мг Р-н д/ін'єкцій 2,5мг/мл	+	Р-н д/ ін'єкцій 2,5мг/мл Табл. 40мг, 80мг	+ 65%
G01 Протимікробні та антисептичні засоби, що застосовуються в гінекології						
26	Metronidazole (Метронідазол)	6 (3)	Супозиторії ваг. 500мг, 1г Табл. ваг. 500 мг	+	Супозиторії 500мг, 1г Табл. 200мг, 500мг	+ 30%
27	Clotrimazole (Клотримазол)	7 (1)	Табл. ваг. 100мг, 200 мг Супозиторії ваг. 100мг Гель ваг. 2%	+	Крем 1% Табл. ваг. 100мг, 500мг	- 0%
28	Promestriene + Chlorquinaldol (Проместрин + хлорхінальдол)	1 (0)	Табл. ваг. 10мг/200мг Крем ваг. 1% Капсули ваг. 10 мг	-	-	- 0%
29	Ternidazole + Neomycin + Nystatin + Prednisolone (Тернідазол + Неоміцину сульфат + Ністатин + Преднізолон)	-	-	-	-	+ 30%
G02 Інші засоби, що застосовуються в гінекології						
30	Methylegometrine (Метилергометрин)	1 (0)	Р-н д/ін'єкцій 0,2мг/мл	-	-	+ 65%
31	Hexoprenaline (Гексопреналін)	2 (1)	Р-н д/ін'єкцій 10мкг/2мл Табл. 0,5 г	-	-	Н/Р

G03 Статеві гормони та модулятори статевої системи						
32	Dydrogesterone (Дидрогестерон)	1 (0)	Табл. 10 мг	+	-	+ 65%
H01 Гормони гіпофізу та гіпоталамусу і їх аналоги						
33	Oxytocin (Окситоцин)	4 (2)	Р-н д/ін'єкцій 5МО/мл, 10МО/мл	+	Р-н д/ін'єкцій 10МО/мл	+ 65%
H02 Кортикостероїди для системного застосування						
34	Dexamethasone (Дексаметазон)	6 (4)	Р-н д/ін'єкцій 4мг/мл Табл. 0,5 мг	+	Р-н д/ін'єкцій 4 мг/мл Р-н д/перорального заст. 2мг/5мл	+ 65%
J01 Антибактеріальні препарати для системного застосування						
35	Amoxicillin and enzyme inhibitor (Амоксицилін + клавуланова кислота)	19 (2)	Табл. 875 мг/125мг, 250 мг/125 мг, 500мг/125 мг Порошок для р-ну д/ін'єкцій 250мг/50 мг, 500мг/100 мг, 1000мг/200 мг Порошок для суспензії д/перорального заст. 312,5 мг/5 мл, 156,25 мг/5 мл	+	Табл. 500мг/125 мг Порошок для суспензії д/перорального заст. 250 мг/5 мл, 125мг/5 мл	+ 65%
36	Cefotaxime (Цефотаксим)	19 (11)	Порошок для р-ну д/ін'єкцій 250 мг, 500 мг, 1000 мг	+	Порошок для р-ну д/ін'єкцій 250мг	+ 100%
37	Ceftriaxone (Цефтриаксон)	42 (12)	Порошок для р-ну д/ін'єкцій 250 мг, 500 мг, 1000 мг	+	Порошок для р-ну д/ін'єкцій 250мг, 1000мг	+ 65%
38	Erythromycin (Еритроміцин)	1 (1)	Мазь очна 10000ОД/1 г	-	-	+ 15%
39	Spiramycin (Спіраміцин)	7 (3)	Табл. 1,5 млн. МО, 3 млн. МО	+	-	+ 65%
40	Fosfomycin (Фосфоміцин)	3 (0)	Порошок для р-ну д/ін'єкцій 1 г, 2 г, 3г	+	-	+ 65%
M01 Протизапальні і протиревматичні препарати						
41	Diclofenac (Диклофенак)	37 (12)	Табл. 0,025г, 0,05г Р-н д/ін'єкцій 25мг/мл Капс. 0,025 г, 0,1 г	+	-	+ 65%
42	Ketorolac (Кеторолак трометамін)	10 (4)	Табл. 10 мг Р-н д/ін'єкцій 30мг/мл	+	-	+ 65%
N01 Анестетики						
43	Thiopental (Тіопентал натрію)	1 (1)	Ліофілізат для р-ну д/ін'єкцій 0,5 г, 1 г	+	-	+ 100%
44	Ketamine (Кетамін)	3 (2)	Р-н д/ін'єкцій 50мг/мл	+	Р-н д/ін'єкцій 50мг/мл	+ 100%
45	Procaine (Прокаїн)	12 (12)	Р-н д/ін'єкцій 0,25%, 0,5%, 2% Р-н д/інфузій 0,25%, 0,5%	+	-	+ 30%
46	Lidocaine (Лідокаїн)	7 (4)	Р-н д/ін'єкцій 20мг/мл, 100мг/мл	+	Р-н д/ін'єкцій 1%, 2%, 5%	+ 65%
N02 Анальгетики						
47	Acetylsalicylic acid (Кислота ацетилсаліцилова)	22 (10)	Табл. 50 мг, 75 мг, 80 мг, 100 мг, 300мг, 325 мг, 500мг	+	Табл. 50 мг, 300мг	+ 65%

48	Metamizole sodium (Метамізол натрію)	10 (10)	Табл. 0,5г Р-н д/ін'єкцій 500мг/мл, 250мг/мл	+	-	Знятий з реєстрації
N07 Інші засоби для лікування нервової системи						
49	Glutamic acid (Кислота глутамінова)	-	-	-	-	Н/Р
R01 Назальні засоби						
50	Dimetindene + phenylephrine (Диметинден + фенілефрин)	2 (1)	Спрей назальний 0,25мг/2,5 мг/1мл Крап. назальні 0,25мг/2,5мг/1мл Спрей назальний 0,25мг/2,5мг/1мл		-	Н/Р
R03 Засоби для лікування обструктивних захворювань дихальних шляхів						
51	Theophylline (Теофілін)	3 (3)	Р-н д/ін'єкцій 20 мг/мл	+	-	+ 30%
R05 Засоби, що застосовують при кашля та застуді						
52	Acetylcysteine (Ацетилцистеїн)	10 (4)	Порошок д/орального р-ну 100 мг/3 г, 200 мг/3 г, 600 мг/3 г Гранули для р-ну д/перорального заст. 100мг, 200 мг, 600 мг Табл. 100мг, 200мг, 600мг Р-н д/ін'єкцій 10%	-	Р-н д/ін'єкцій 200 мг/мл Р-ну д/перорального заст. 10%, 20%	- 0%
R06 Антигістамінні засоби системної дії						
53	Diphenhydramine (Дифенгідрамін)	8 (7)	Р-н д/ін'єкцій 10мг/мл Табл. 0,05г, 0,1 г	+	-	Знятий з реєстрації
54	Mebhydrolin (Мєбгідролін)	3 (3)	Табл. 0,05 г, 0,1 г Драже 0,05 г, 0,1 г	+	-	Н/Р

Примітка: *Перелік лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок закупівлі лікарських засобів закладами та установами охорони здоров'я, що фінансуються з бюджету» від 05.09.1996 р. № 1071;

**Французький Перелік лікарських засобів, вартість яких відшкодовується за бюджетні кошти у Франції; % вартості ЛЗ, що відшкодовується;

***Лікарські засоби, не зареєстровані у країні.

Таблиця 3

**Аналіз лікарських засобів, часто використовуваних при ускладненнях вагітності,
за Зразковим переліком основних лікарських засобів ВООЗ (17 випуск, 2011),
Переліком лікарських засобів вартість яких відшкодовується за бюджетні кошти у Франції (2012),
та Державним формуляром (4 випуск, 2012)**

№	Лікарський засіб (МНН)	Державний Формуляр			Зразковий перелік ОЛЗ ВООЗ, лікарські форми	Французький Перелік, %**
		Кількість виробників, (з них вітчизняних)	Лікарські форми	Наявність ЛЗ у Переліку*		
A11 Вітаміни						
1	Ascorbic acid (Кислота аскорбінова)	18 (12)	Табл. 25 мг, 50 мг Драже 25 мг, 50 мг Капс. 500 мг Р-н д/ін'єкцій 50 мг/мл Краплі оральні 100 мг/мл	+	Табл. 50мг	- 0%
2	Tocopherol (Токоферол)	7 (2)	Р-н олійний оральний 5%, 10%, 30% Капс. 0,1г, 0,2 г, 0,4 г	+	-	+ 65%
3	Комплекси вітамінів для вагітних (Елевіт пронаталь, Вітрум пренатал, прєгнавіт тощо)	-	-	-	-	- 0%

4	Magnesium lactate + Pyridoxine hydrochloride (Магнію лактат + Піридоксину гідрохлорид)	-	-	-	-	- 0%
A12 Мінеральні добавки						
5	Calcium gluconate (Кальцію глюконат)	10 (10)	Табл. 0,5 г Р-н д/ін'єкцій 100 мг/мл	+	Р-н д/ін'єкцій 100 мг/мл	- 0%
G04 Препарати для лікування урологічних захворювань						
6	Рослинні екстракти для лікування урологічних захворювань (Фітолізін, Канефрон Н, Уролесан)	-	-	-	-	Н/Р***
N05 Психолептики						
7	Valeriana (Екстракт валеріани)	1 (1)	Табл.	+	-	- 0%
8	Ново-Пасит	1 (1)	Табл. Р-н оральний	-	-	Н/Р
9	Снотворні та седативні засоби рослинного походження (Седасен Форте, Персен, Фітосед)	-	-	-	-	- 0%
Гомеопатичні препарати						
10	Вібуркол, Траумель С	-	-	-	-	Н/Р

гінекологів внесено до Державного формуляру. Частина цих препаратів також представлена у Французькому переліку та зразковому переліку ВООЗ.

ВИСНОВКИ

Аналіз організаційно-медичних документів свідчить, що в Україні створена належна база медичної стандартизації фармакотерапії ускладнень вагітності та пологів. Формулярна система—динамічний процес, коли організації з охорони здоров'я за допомогою лікарів, фармацевтів та інших професіоналів медичної системи встановлюють політику щодо використання таких лікарських засобів і схем лікування, для яких доведено, що вони найбільше відповідають медичним стандартам та показнику «витрати—ефективність» для найкращого задоволення потреб населення в охороні здоров'я [11].

Формуляр—це динамічний документ, що має постійно уточнюватись і поповнюватись новою інформацією про доведену безпечність та ефективність лікарських засобів. Порівняльний аналіз показав, що у Державний формуляр включено значну кількість препаратів усіх виробників, представлених на ринку України, що ускладнює вибір необхідного засобу. На нашу думку, майбутні уточнення, зокрема включення лише кількох виробників, що найкраще відповідають критеріям якості та економічної оцінки, виключення «старих» менш ефективних та безпечних молекул, для яких є альтернатива, дозволять підвищити ефективність медичної допомоги і використання фінансових ресурсів у системі охорони здоров'я.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- База даних Центру медичної статистики МОЗ України, травень 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до інформації: <http://medstat.gov.ua/ukr/normdoc.html>
- Наказ МОЗ України від 13.09.2010 N 769 «Про затвердження Концепції розвитку фармацевтичного сектора галузі охорони здоров'я України на 2011 – 2020 роки».
- Наказ МОЗ України від 16.09.2011 N 597 «Про затвердження Галузевої програми стандартизації медичної допомоги на період до 2020 року».
- Наказ МОЗ України від 28.03.2012 N 209 «Про затвердження четвертого випуску Державного формуляру лікарських засобів та забезпечення його доступності».
- WHO Model List of Essential Medicines 17th list (March 2011) [Електронний ресурс]. Режим доступу до інформації: <http://www.who.int/medicines/publications/essentialmedicines/en/>
- Haute Autorité de santé: Les missions de la Commission de la transparence [Електронний ресурс]. – Режим доступу до інформації: http://www.has-sante.fr/portail/jcms/c_412113/commission-de-la-transparence
- Наказ МОЗ України від 31 грудня 2004 року №676 Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги.
- Громовик Б.П. Аналіз лікарського забезпечення хворих на цукровий діабет в умовах стаціонару / Громовик Б.П., Филипенко Є.С., Семашко Є.І. // Провизор. – 2004. – №17. – С. 17–24.
- Державний формуляр лікарських засобів. Випуск четвертий / Під ред. В.С. Бліхара, В.І. Мальцева, А.М. Морозова та ін. – К., 2012. – 1159 с.
- Коваленко Е.О. Використання ABC- та VN-аналізів з метою вивчення лікарського забезпечення вагітних в умовах стаціонару / Коваленко Е.О., Сятиня М.Л., Полова Ж.М. // Фармакологія та лікарська токсикологія. Науковий журнал, 2011. – №1. – С. 189–195.
- Заліська О.М. Фармакоеконіміка / Заліська О.М. – Львів, 2007. – 384 с.

Відомості про авторів:

Коваленко Е.О., асистент каф. аптечної та промислової технології ліків НМУ ім. О.О. Богомольця.
Сятиня М. Л., д. фарм. н., зав.ч каф. організації та економіки фармації НМУ ім. О.О. Богомольця.

Поступила в редакцію 26.09.2012 г.